

Zpráva o realizaci Regionálního akčního plánu pro okáče menšího (*Erebia sudetica*) v roce 2023

Vít Slezák, AOPK ČR, RP Olomoucko

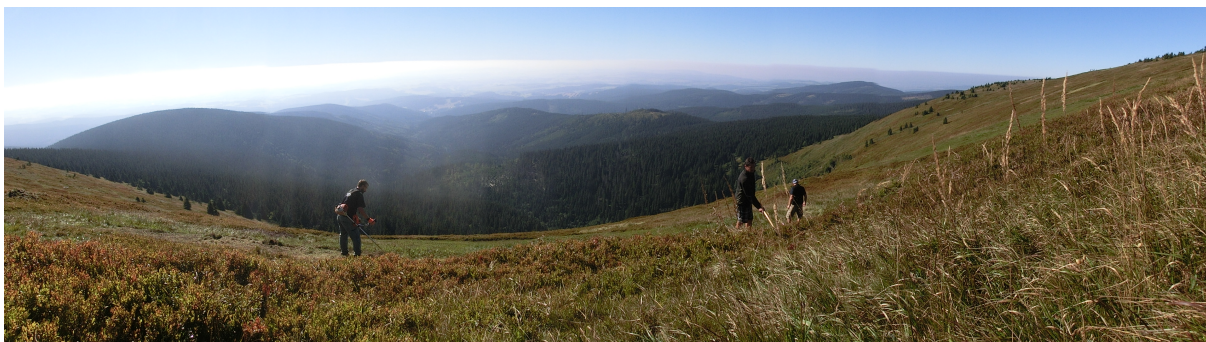
3.1. Péče o biotop

V roce 2023 proběhlo pravidelné sečení a pastva na vybraných plochách ve vrcholovém bezlesí Hrubého Jeseníku. Část managementu se týkala také biotopů okáče menšího. Tato opatření však nejsou primárně cílena na podporu okáčů a v podstatě ani nemají zásadní vliv na přežívání druhu na lokalitách, přestože pastva i sečení významně zkvalitňují biotopy okáčů.

Pastva skotu u Švýčárny v NPR Praděd.

Managementová opatření byla ze strany mapovatelů motýlů hodnocena velmi kladně, a to jak postupná likvidace borůvčí a kleče, tak i návrat pastvy na hřebeny Jeseníků. Tyto aktivity jsou do budoucna pro přežití druhu v Jeseníkách podstatné, a zejména s ohledem na postupující klimatickou změnu je žádoucí je rozšiřovat a vytvářet další vhodné plochy pro tento druh, stejně jako pro mnoho dalších druhů vázaných na unikátní jesenické bezlesí.

Příklad vysekávání ploch s převahou borůvky s cílem podpořit rozvoj travních biotopů.

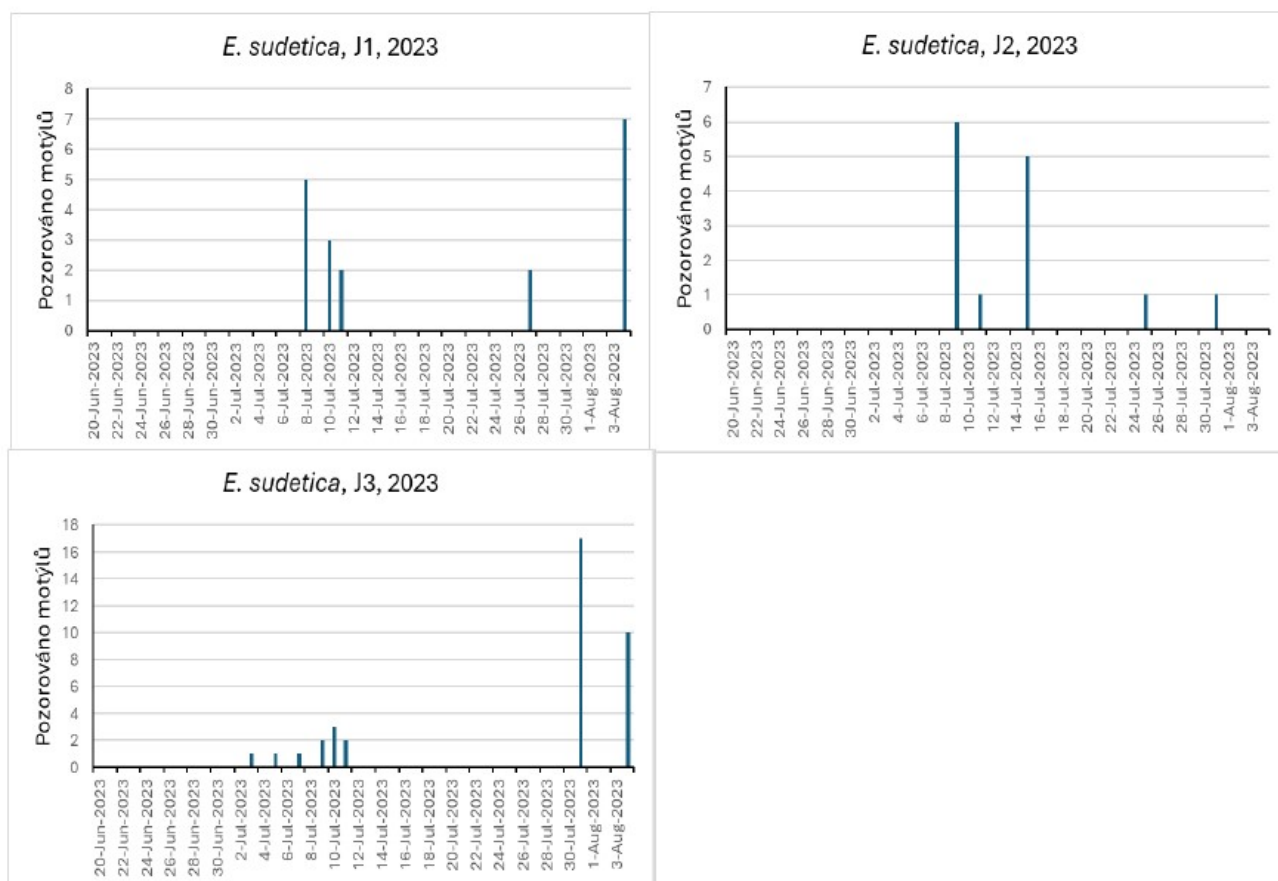
3.2. Péče o druh

Nebyla realizována přímá péče o druh.

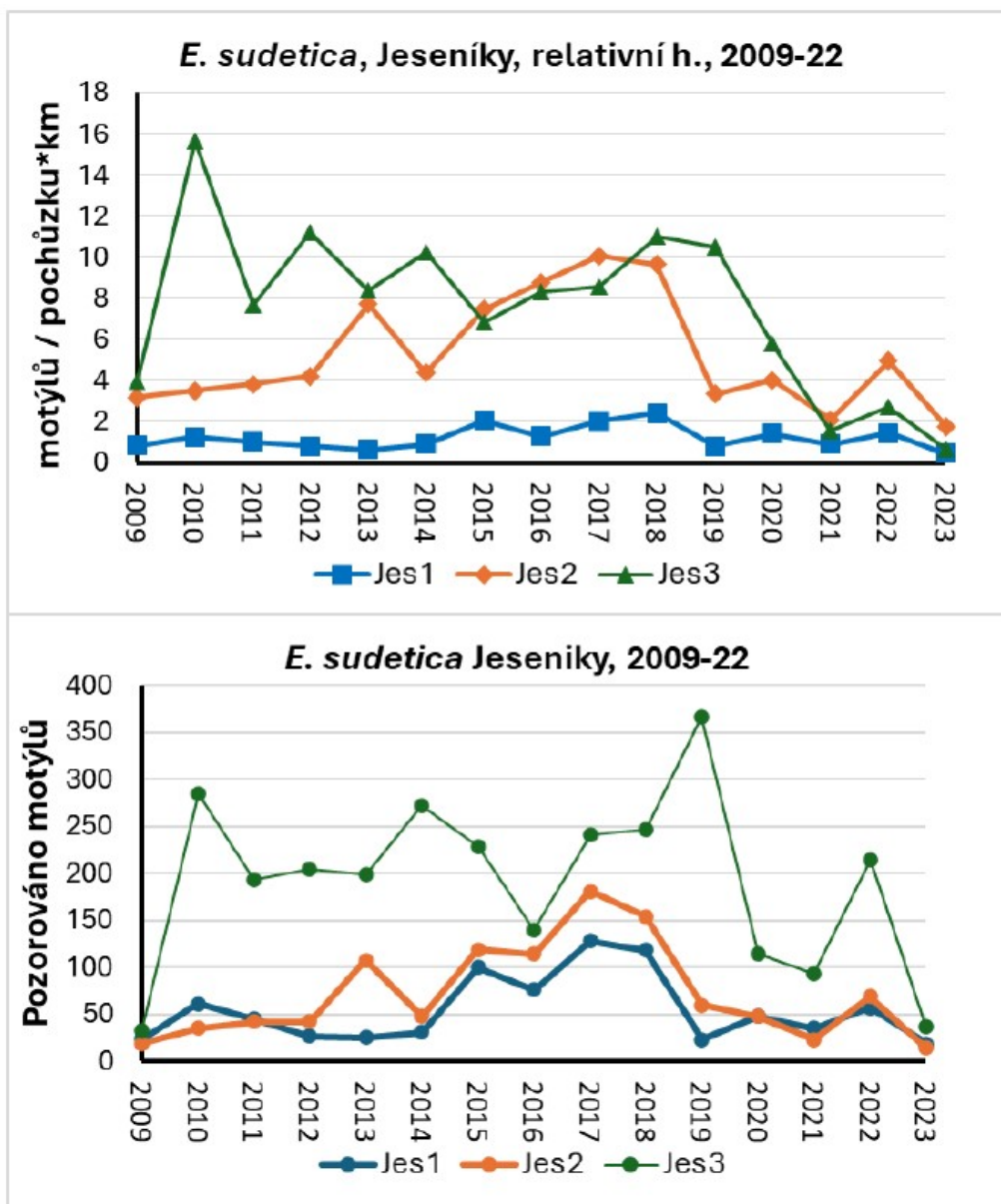
3.3. Monitoring

Monitoring proběhl (stejně jako v předchozích letech) ve dnech letové aktivity okáče menšího mezi 25. 6. a 11. 8. 2023 v rámci sledování trvalých transektů. Transekty se liší nadmořskou výškou a převažujícími biotopy. Pro každou návštěvu transektu za klimatických podmínek vhodných pro monitorování motýlů je zaznamenána doba návštěvy, teplota a počasí (teplota, slunečnost, intenzita větru), tj. abiotické faktory, které ovlivňují aktivitu motýlů a mění pravděpodobnost jejich detekce. Společně s okáčem menším byly sledovány i další druhy horských okáčů (*E. epiphron*, *E. euryale*, *E. ligea*).

Výsledky ukazují na postupný pokles početnosti okáčů. Nejpravděpodobnějším viníkem tohoto propadu jsou zimy s nestálou a nedostatečnou sněhovou pokrývkou, kdy přezimující larvy mohou paradoxně promrzat, následované studenými vlhkými jary. Tyto klimatické jevy však nedovedeme odlišit od jiného jevu, a sice ztráty nektaronosných rostlin, která je podél transektů již kritická. Rdesno hadí kořen, které lákalo roje okáčů v 90.–00. letech, je prakticky potlačeno expanzí trav a borůvky.

Graf 1. Denní počty podél všech tří transektů. Počty podél jednotlivých transektů jsou nápadně asynchronní. Nápadná je zdánlivá mezera ve 2. polovině července, zaviněná pro aktivitu motýlů nevhodným počasím.

Graf 2. Úhrnné počty za všechny roky monitoringu.

V roce 2023 došlo k výraznému propadu početnosti.

3.4. Výzkum

V roce 2023 nebyl výzkum realizován, resp. byla jen sbírána data o výskytu a početnostech pro budoucí využití ve výzkumných aktivitách.

Zdroj:

Konvička, M., Horázná D. 2024: Zpráva z monitoringu okáčů rodu *Erebia* v roce 2023, dep. na AOPK ČR, Správa CHKO Jeseníky

Financováno Evropskou unií. Údaje a informace zveřejněné v tomto realizačním projektu vyjadřují názor či stanovisko pouze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, nikoliv Evropské unie ani CINEA. Evropská unie ani CINEA nejsou odpovědny za jakékoliv použití informací, které tento realizační projekt obsahuje.